FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 33235
Nom: Valoració del rendiment esportiu
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Periode
1312 - Grau CC.Act.Fís.Esp.	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i Esports	4	Primer quadrimestre, Sin determinar
1331 - Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (Ont)	Facultat de Ciències de l'Activitat Física i Esports	4	Primer quadrimestre, Sin determinar

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1312 - Grau CC.Act.Fís.Esp.	Valoració del rendiment esportiu	OPTATIVA
1331 - Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (Ont)	Valoració del rendiment esportiu	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MUNDINA GOMEZ JOSE JAVIER

RESUM

Aquesta matèria de Valoració del rendiment esportiu que en el Grau en Ciències de l'Activitat Física i l'Esport està en 4t curs i és optativa, s'estructura de manera que els alumnes una vegada que finalitzin els estudis tinguin competències per a l'entrenament esportiu o en les ensenyaments dels esports. L'assignatura ha de contribuir a preparar els alumnes sobre tots els que segueixin la línia de rendiment, així com contribuir especialment a preparar els alumnes perquè siguin capaços de mesurar les qualitats que configuren els esportistes en el rendiment esportiu així com en la pràctica de les activitats físiques. Els professionals de l'entrenament esportiu necessitem contínuament utilitzar mesures de valoració dels seus esportistes. Els motius són múltiples: selecció de futurs atletes, informació pràctica sobre l'orientació dels seus entrenaments i els seus efectes en els atletes que entrena, etc. El sistema per conèixer aquest tipus d'informació, són els tests de valoració esportiva. Tot i que en qualsevol esportista no només influeixen els aspectes físics, rebutjarem els altres (psicològics, metges, etc.) per centrar-nos en els primers. Els professionals de l'entrenament esportiu apliquen diàriament múltiples exercicis amb la finalitat de millorar globalment el conjunt de sistemes de l'organisme i d'aquesta manera aconseguir un augment en el rendiment. Cada mètode d'entrenament, no exerceix la mateixa influència sobre tots els components

entrenables de l'organisme. Per això, hem de conèixer profundament la prova que volem que realitzi el nostre esportista, per poder seleccionar els components així com, establir l'ordre i la magnitud amb què actuen. Sabent quins components intervenen en cada prova, podrem seleccionar el test o els test més apropiats per mesurar la millora produïda en un termini de temps. Els tests poden ser de laboratori o de camp. Els tests de laboratori es realitzen en un ambient controlat, seguint un protocol i amb una instrumentació que simula l'activitat esportiva, de manera que permet aïllar les diferents variables que intervenen en la prova. Els test de camp són mesuraments executades mentre l'esportista desenvolupa la seva prestació habitual en una competició simulada, per tant, no es poden aïllar les diferents variables i per això, són útils per avaluar globalment una prestació. Els primers solen ser més costosos, precisos i difícils de realitzar que els segons.

imers solen ser més costosos, precisos i difícils de realitzar que els segons.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Requisits o recomanacions prèvies Sistemàtica de l'Exercici, Entrenament Esportiu, Els Esports (del grau) , Fisiologia, Anatomia, Psicologia

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1312 - Grau CC.Act.Fís.Esp.

Adquirir la formació científica bàsica aplicada a l'avaluació del rendiment esportiu.

Aplicar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a l'àmbit de les ciències de l'activitat física i l'esport

Aplicar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a l'avaluació del rendiment esportiu

Avaluar el procés d'entrenament d'habilitats motrius en els diferents nivells i entorns de pràctica

Avaluar el rendiment esportiu a partir de criteris d'eficiència mecànica i d'economia de moviment

Desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat per a l'exercici professional

Seleccionar i dissenyar proves d'avaluació adequades a diferents activitats esportives i diferents aspectes del rendiment

1331 - Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (Ont)

Adquirir la formació científica bàsica aplicada a l'avaluació del rendiment esportiu.

Aplicar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a l'àmbit de les ciències de l'activitat física i

l'esport

Aplicar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) a l'avaluació del rendiment esportiu

Avaluar el procés d'entrenament d'habilitats motrius en els diferents nivells i entorns de pràctica

Avaluar el rendiment esportiu a partir de criteris d'eficiència mecànica i d'economia de moviment

Desenvolupar hàbits d'excel·lència i qualitat per a l'exercici professional

Seleccionar i dissenyar proves d'avaluació adequades a diferents activitats esportives i diferents aspectes del rendiment

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. VALORACIÒ DEL RENDIMENT

Tema 1. Sistemes de Quantificació de l'entrenament esportiu
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 2. Procediments d'anàlisis i control del rendiment esportiu
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 3. Avaluació de la Resistència
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 4. Avaluació de la Força
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 5. Avaluació de la Velocitat
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 6. Valoració de la condició física en esports (individuals i col·lectius)
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 7. Concepte de talent, detecció i seguiment del talent esportiu
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 8. Models i sistemes de detecció del talent esportiu
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 9. Valoració, avaluació i seguiment del talent per esports
Exercicis Casos
Lectures complementàries
Tema 10. La utilització de les noves tecnologies per a tota mena d'esports
Exercicis Casos
Lectures complementàries

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Pràctiques a l'aula	15,00
Total hores	**45,00**

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	20,00
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	**65,00**

METODOLOGIA DOCENT

La docència d'aquesta assignatura parteix d'un plantejament general de continguts i competències a desenvolupar en cada tema per part del professor. La introducció dels continguts, acompanyada de nombrosos exemples pràctics, ha de possibilitar una dinàmica participativa en la classe i una participació efectiva dels alumnes / as en el desenvolupament d'aquesta. Una bona part dels continguts a desenvolupar estaran disponibles amb l'antelació suficient a l'aula virtual (o en paper fotocopiadora), perquè els alumnes / as puguin accedir i preparar-los amb l'antelació a la docència, de manera que s'aconsegueixi un major aprofitament d'aquestes sessions.
Els treballs es desenvoluparan de forma individual i per grups, i aprofitant les sessions pràctiques per a la tutorització dels treballs, mitjançant una introducció i explicació dels mateixos, i resolució dels dubtes que es puguin plantejar per part dels alumnes / as
L'activitat formativa l'basem en Ensenyament presencial (Teoria) condueix una Metodologia d'aprenentatge orientat a projectes, amb l'exposició teòrica de les eines a utilitzar i els seus objectius de control i d'avaluació, una altra de les activitats formatives serà la de Pràctiques si es pot de laboratori aquesta mes encara estan orientada a l'aprenentatge de projectes, la descriuríem com pràctiques de familiriazación, compressió i funcionament de les eines que es van a utilitzar. Interpretació dels resultats.
Mas accions que utilitzarem seran l'elaboració d'informes o treballs, és a dir aprenentatge cooperatiu / col·laboratiu, amb la preparació dels protocols a realitzar durant les pràctiques si es pot com abans dèiem de laboratori, aquí presentem també l'estudi o preparació de proves, amb la combinació de mètodes, estudiant la teoria sobre control i avaluació. Repàs de conceptes de fisiologia de l'exercici i de metodologia de l'entrenament esportiu, amb la lectura d'articles i recensió aquí es fixa el autoaprendizaje.as amb talent.

ticles i recensió aquí es fixa el autoaprendizaje.as amb talent.

AVALUACIÓ

AVALUACIÓ:

Dues opcions l'A presencialitat i assistència al 80% de les classes Teòric-Practiques, i opció B els que no segueixen l'assistència.

1. Avaluació de coneixements teòrics i pràctics per als quals no seguisquen l'avaluació presencial contínua (opció A) (assistència a les classes del 80%) i participació activa en les classes. Els de l'opció B hauran de superar un examen al final del quadrimestre. Aquest constara de 10 preguntes curtes i una pregunta sobre les Practiques que s'indiquen en la guia. Per als quals seguisquen l'Avaluació contínua la seua avaluació serà la presentació en un CD de les practiques i una exposició d'aquest.

2. Avaluació de coneixements pràctics. Es considerarà la realització i superació de les pràctiques programades (realització en un CD). La falta d'assistència al 20% pràctiques es considera com a avaluació negativa (d'aquest apartat) i per tant, com no realitzades les practiques, (assistència al 80% de les pràctiques). L'assistència es considera com un procés de participació activa en les classes, no sols l'estar present en elles, per la qual cosa és molt important la participació activa. Amb aquests procediments s'avaluaran els següents criteris:

- Tenir capacitat creativa a l'hora de programar el disseny de treball

- Presentació adequada i estructurada de les pràctiques

- Respondre adequadament als supòsits pràctics que s'estableixen.

- Realitzar les pràctica 80%.

PART PRÀCTICA:

L'assistència amb participació activa en les classes Teoricopràctiques és obligatòria. La falta d'assistència a més del 80% de les classes condueix a l'alumne a l'examen, tant en la convocatòria ordinària (primera convocatòria) com a extraordinària segona convocatòria, havent de completar-les (lliurar les practiques) per a aprovar l'assignatura.

OBSERVACIONS IMPORTANTS:

Per a aprovar l'assignatura serà obligatori, a més de l'indicat en l'apartat de part teòrica i la part pràctica, lliurar tots els treballs (pràctics).

Es recorda als estudiants que la còpia literal, total o parcial, d'obres alienes presentant-les com a pròpies es considerarà una conducta inacceptable en l'àmbit acadèmic. D'altra banda, i per la Llei de Propietat Intel·lectual, estan habitualment prohibides les reproduccions totals o parcials de les obres alienes, podent

ocasionar el seu incompliment a les corresponents mancades o delictes penals.

als o parcials de les obres alienes, podent ocasionar el seu incompliment a les corresponents mancades o delictes penals.

BIBLIOGRAFIA

- - Alavarez del Villar, C. La Metrología deportiva. Editorial Planeta.1989.130-177. preparación física del futbol basada en el atletismo. Ed. Gynos. 1983. 228-232. - Carmelo Bosco. La valoración de la fuerza con el test de Bosco. Ed. Paidotribo. 1994.35-138. - Duncan Mc Dougall y col. Evaluación fisiológica del deportista Paidotribo Barcelona 84-8019-236-4 2000. - Gacon, George. "Un nuevo concepto de entrenamiento: la ponderación (1ª y 2ª parte)". - Gonzlez Ruano, E. Métodos indirectos para determinar el máximo consumo de oxígeno. Apuntes de la asignatura: Valoración de la condición Biológica (curso 78-79). I.N.E.F. Madrid, 1979, 27-30. - Garcia JM; Navarro F.; Ruiz JA. Pruebas de valoración de la capacidad motriz en el deporte Grada Madrid 84-8013-066-0 1996. - Gonzalez Ravé y col. Fundamentos del Entrenamiento Deportivo Wanceulen Sevilla 978-84-9823-519-7 2010. - Naranjo Orellana, José Bases fisiológicas del entrenamiento deportivo Wanceulen 84 87520-97-9 2000. - Viru, Atko Análisis y control del Rendimiento Deportivo Paidotribo Barcelona 84-8019-718-8 2001. - Zatsiorski V Metrología deportiva Planeta. Moscú Moscú 5-85250-257-X 1.

- Fisiología. Estructura y función músculo esquelético MacArdle WD. El músculo esquelético: estructura y función. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:313-328. MacArdle WD. El control neural del movimiento humano. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:329-344. Fisiología. Sistema cardiovascular y ejercicio MacArdle WD. El sistema cardiovascular. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:267-282. MacArdle WD. Regulación e integración cardiovasculares. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:283-292. MacArdle WD. La capacidad funcional del sistema cardiovascular. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:293-312.

- Fisiología. Sistema respiratorio y el ejercicio. MacArdle WD. La estructura y funcion pulmonares. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:211-228. MacArdle WD. El intercambio y transporte de gases. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:229-244. MacArdle WD. La dinámica de la ventilación pulmonar. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:245-266. Fisiología. Sistema endocrino y ejercicio. MacArdle WD. El sistema endocrino y el ejercicio. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:345-366. Fisiología. Calor y ejercicio MacArdle WD. El ejercicio y el "stress" térmico. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:469-497. Astrand PO, Rodahl K. Regulación de la temperatura. En: Astrand PO, Rodahl K, eds. Fisiología del trabajo físico. Bases fisiológicas del ejercicio. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericane S.A., 1992:447-493.

- Fisiología. Capacidad de trabajo físico. Evaluación de la capacidad de trabajo físico. MacArdle WD. Medicion del gasto energetico humano. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:137-147. MacArdle WD. El gasto energético humano durante el resposo y la actividad física. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990: 149-164. Astrand PO, Rodahl K. Desempeño físico. En: Astrand PO, Rodahl K, eds. Fisiología del trabajo físico. Bases fisiológicas del ejercicio. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericane S.A., 1992:229-273. Fisiología. Vías energéticas en el organismo MacArdle WD. La transferencia de la energía en el cuerpo. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:99-117. MacArdle WD. La transferencia de la energía durante el ejercicio. En: MacArdle WD, ed. Fisiología del ejercicio: energía, nutrición y rendimiento humano. Barcelona: Paidotribo, 1990:119-136. Astrand PO, Rodahl K. Nutrición y desempeño físico. En: Astrand PO, Rodahl K, eds. Fisiología del trabajo físico. Bases fisiológicas del ejercicio. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericane S.A., 1992:402-446.

- Evaluación del metabolismo aeróbico Thoden JS. Evaluación de la potencia aeróbica. En: MacDougall J, Wenger H, Green H, eds. Evaluacion fisiológica del deportista. Barcelona: Paidotribo, 2000:139-225. Villa Vicente JG. Valoración funcional del metabolismo aeróbico: Métodos indirectos: En el laboratorio. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:343-425. Villegas García JA, Martínez Rocamora MT, Mico Pérez R. Métodos directos. Determinación del consumo máximo de oxígeno. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:301-322.

- Evaluación del metabolismo anaeróbico López Calbet JA. Valoración funcional del metabolismo aeróbico: Prueba de laboratorio. Evaluación de la potencia y de la capacidad anaeróbica. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:457-536. Villegas Zamora JA, Martínez Rocamora MT. Estudio de las modificaciones ventilatorias y metabólicas durante las pruebas de esfuerzo. Umbrales. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:323-341. Bouchard C, Taylor AW, Simoneau J-A, Dulac S. Evaluación de la potencia y capacidad anaeróbica. En: MacDougall J, Wenger H, Green H, eds. Evaluacion fisiológica del deportista. Barcelona: Paidotribo, 2000:227-275.

- Evaluación de la fuerza y potencia Sale DG. Evaluación de la fuerza y la potencia. En: MacDougall J, Wenger H, Green H, eds. Evaluacion fisiológica del deportista. Barcelona: Paidotribo, 2000:37-138. Evaluación de la flexibilidad Hubley-Kozey CL. Evaluación de la flexibilidad. En: Shephard RJ, Astrand PO, eds. La resistencia en el deporte. Barcelona: Paidotribo, 2000:381-437. Bases del entrenamiento y su planificación. Martin D, Carl K, Lehnertz K. Análisis del rendimiento deportivo y del sistema de entrenamiento como requisito para un rendimiento óptimo. En: Martin D, Carl K, Lehnertz K, eds. Manual de metodología del Entrenamiento Deportivo. Barcelona: Paidotribo, 2001:23-47. Bases y metodología del entrenamiento de la fuerza muscular. Martin D, Carl K, Lehnertz K. La condición Física y su entrenamiento. Fuerza y entrenamiento de la fuerza. En: Martin D, Carl K, Lehnertz K, eds. Manual de metodología del Entrenamiento Deportivo. Barcelona: Paidotribo, 2001:116-173.

- Bases y metodología del entrenamiento la velocidad. Martin D, Carl K, Lehnertz K. La condición Física y su entrenamiento. Velocidad y entrenamiento de la velocidad. En: Martin D, Carl K, Lehnertz K, eds. Manual de metodología del Entrenamiento Deportivo. Barcelona: Paidotribo, 2001:173-202. Bases y metodología del entrenamiento la flexibilidad. Martin D, Carl K, Lehnertz K. La condición Física y su entrenamiento. Flexibilidad y entrenamiento de la flexibilidad. En: Martin D, Carl K, Lehnertz K, eds. Manual de metodología del Entrenamiento Deportivo. Barcelona: Paidotribo, 2001:250-266. Bases y metodología del entrenamiento la resistencia. Martin D, Carl K, Lehnertz K. La condición Física y su entrenamiento. Resistencia y entrenamiento de la resistencia. En: Martin D, Carl K, Lehnertz K, eds. Manual de metodología del Entrenamiento Deportivo. Barcelona: Paidotribo, 2001:202-250. Principios de nutrición. Nutrición y desempeño físico. Astrand PO, Rodahl K. Nutrición y desempeño físico. En: Astrand PO, Rodahl K, eds. Fisiología del trabajo físico. Bases fisiológicas del ejercicio. Buenos Aires: Editorial Médica Panamericane S.A., 1992:402-446.

- Principios de nutrición. Macronutrientes: Glúcidos. Lípidos. Proteínas. Brouns F. Aspectos nutricionales de los macronutrientes en el deporte. En: Brouns F, ed. Necesidades nutricionales de los atletas. Barcelona: Editorial Paidotribo, 2001:87-125. Principios de nutrición. Micronutrientes. Vitaminas. Minerales. Oligoelementos. Brouns F. Aspectos nutricionales de los micronutrientes en el deporte. En: Brouns F, ed. Necesidades nutricionales de los atletas. Barcelona: Editorial Paidotribo, 2001:25-66. Nutrición básica. Elaboración de dietas. Evaluación del estado nutricional. Villegas García JA, Zamora Navarro S. Estudio nutricional del deportista. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:173:204. Villegas García JA, Pérez E. Métodos de encuesta de alimentación. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:205-228.

- Nutrición y actividad física: Agua y electrolitos. Bebidas para deportistas. Brouns F. Aspectos de la deshidratación y la rehidratación en la práctica deportiva. En: Brouns F, ed. Necesidades nutricionales de los atletas. Barcelona: Editorial Paidotribo, 2001:67-78. American College of Sports Medicine. ACSM Position Stand: Exercise and Fluid Replacement. Med Sci Sports Exerc 1996; 28:I-IX. Noakes T. Fluid Replacement during Marathon Running. Clin J Sport Med 2003; 13: 309-318. Antropometría. Técnicas de medición en Antropometría Norton K, Whittingham N, Carter L, Kerr D, Gore C, Marfell-Jones M. Measurement Techniques in Anthropometry. En: Norton K, Olds T, eds. Anthropometrica. Sydney: University of New South Wales Press, 1996:25-75. Antropometría. Composición corporal. Norton K. Anthropometric estimation of Body Fat. En: Norton K, Olds T, eds. Anthropometrica. Sydney: University of New South Wales Press, 1996:171-198. Withers R, Laforgia J, Heymsfield S, Wang Z-M, Pillans R. Two, Three and Four - compartment Chemical Models of Body Composition Analysis. En: Norton K, Olds T, eds. Anthropometrica. Sydney: University of New South Wales Press, 1996:199-231.

- Antropometría. Somatotipo Carter L. Somatotyping. En: Norton K, Olds T, eds. Anthropometrica. Sydney: University of New South Wales Press, 1996:147-170. Antropometría, salud y composición corporal Abernethy P, Olds T, Eden B, Neill M, Baines L. Anthropometry, Health and Body Composition. En: Norton K, Olds T, eds. Anthropometrica. Sydney: University of New South Wales Press, 1996:365-392. El entrenamiento en la edad infantil y juvenil. Principios generales Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K. Características e indicadores del desarrollo de niños y

jóvenes. En: Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K, eds. Metodología general del entrenamiento infantil y juvenil. Barcelona: Paidotribo, 2004:25-64. Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K. Capacidad de rendimiento deportivo de niños y jóvenes. En: Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K, eds. Metodología general del entrenamiento infantil y juvenil. Barcelona: Paidotribo, 2004:65-162. La especialización en el deporte. Martin D, Carl K, Lehnertz K. Entrenamiento en la edad juvenil. En: Martin D, Carl K, Lehnertz K, eds. Manual de metodología del Entrenamiento Deportivo. Barcelona: Paidotribo, 2001:337-367. Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K. Estructura temporal y etapas de la formación de rendimiento a largo plazo. En: Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K, eds. Metodología general del entrenamiento infantil y juvenil. Barcelona: Paidotribo, 2004:193-224.

- Selección natural y selección de talentos. Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K. El talento deportivo como capacidad de rendimiento individual. En: Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K, eds. Metodología general del entrenamiento infantil y juvenil. Barcelona: Paidotribo, 2004:163-184. Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K. Estructuras organizativas y para el desarrollo. En: Martin D, Nicolaus J, Ostrowski C, Rost K, eds. Metodología general del entrenamiento infantil y juvenil. Barcelona: Paidotribo, 2004:455-481. Evaluación del estado salud del deportista Gutierrez Sainz A. Historia médico-deportiva. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999: 15-24. Backus RDH, Reid DC. Evaluación del estado de salud del deportista. En: MacDougall J, Wenger H, Green H, eds. Evaluacion fisiológica del deportista. Barcelona: Paidotribo, 2000:439-481. Kibler WB. El examen previo a la participación. En: American College of Sports Medicine, ed. Manual ACSM de medicina deportiva. Barcelona: Editorial Paidotribo, 1998:11-16.

- Exploración cardiovascular. Rodas Font G. Valoración funcional y cardiológica previa al entrenamiento físico. En: Serra Grima JR, ed. Prescripción de Ejercicio Físico para la salud. Barcelona: Paidotribo, 1996:27-55. Boraita Pérez A, Serratosa Fernández L, Rabadán Ruiz M, Pons de Beristain C. Exploración cardiológica del deportista. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:25-43. Exploración del aparato respiratorio y espirometría en el deportista Sánchez Gascón F. Exploración del aparato respiratorio y espirometria en el deportista. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:53-67. Corazón y deporte. Boraita A, Serratosa L. "El corazón del deportista": hallazgos electrocardiográficos más frecuentes. Rev Esp Cardiol 1998; 51:356-368. Villegas García M. Electrocardiografía. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:45-52. Serratosa L, Boraita A. El corazón del deportista. Monocardio 2000; 2:20-32.

- Muerte súbita cardiaca en el deportista Barriales R, Morís C, Penas M. Muerte súbita, deporte y anomalías coronarias. Rev Esp Cardiol 2002; 55:1105-7. Boraita A, Serratosa L. Muerte súbita (IV). Muerte súbita en el deportista. Requerimiento mínimos antes de realizar deporte de competición. Rev Esp Cardiol 1999; 52:1139-1145. Boraita A. Muerte súbita y deporte. ¿Hay alguna manera de prevenirla en los deportistas? Rev Esp Cardiol 2002; 55:333-336. Pruebas de esfuerzo cardiológicas, protocolos y ergometría. Arós F, Boraita A, Alegría E, et al. Guías de práctica clínica de la Sociedad Española de Cardiología en pruebas de esfuerzo. Rev Esp Cardiol 2000; 53:1-33. Calderon C, Rabadan M. La valoración de la capacidad funcional. Pruebas de esfuerzo, protocolos y ergómetros. Monocardio 2000; 2:33-44. Exploración musculo-esquelética: pruebas funcionales de columna, extremidad superior y extremidad inferior. Martínez Romero JL,

Martínez Almagro A, Carbajo Botella ML, Esparza Ros F, Ballester Herrera MA. Valoración funcional osteo-articular en el aparato locomotor del deportista. En: González Iturri J, Villegas García J, eds. Valoración del deportista. Aspectos biomédicos y funcionales. Vol. 6. Pamplona: FEMEDE, 1999:69-82.

- Patología tendinosa. Mecanismos de lesión. Clínica y diagnóstico de la lesión tendinosa. Exámenes complementarios e imágenes. Concepto actual de tratamiento Peterson L, Reström PAFH. Lesiones deportivas: su prevención y tratamiento. Barcelona: Jims, 1989. Kulund DN. Lesiones del deportista. Barcelona: Salvat editores,SA, 1990. Patología muscular. Järvinen M. Lesiones musculares. En: Renström PAFH, ed. Prácticas clínicas sobre asistencia y prevención de lesiones deportivas. Barcelona: Paidotribo, 1999:132-143. Prevención de lesiones deportivas. Peterson L, Reström PAFH. Lesiones deportivas: su prevención y tratamiento. Barcelona: Jims, 1989. Renström P, Kannus P. Prevención de las lesiones en los atletas de resistencia. En: Shephard RJ, Astrand PO, eds. La resistencia en el deporte. Barcelona: Paidotribo, 2000. Herring SA, Bergfeld J, Boyd J, Duffey T, Fields KB, Grana WA, Indelicato P, Kibler WB, Pallay R, Putukian M y Sallis RE. The Team Physician and Return-To-Play Issues: A Consensus Statement. Med Sci Sports Exerc 2002; 34:1212-1214. Tratamiento inmediato de las lesiones deportivas. Herring SA and Kibler WB. Un marco para la rehabilitación. En: American College of Sports Medicine, ed. Manual ACSM de medicina deportiva. Barcelona: Editorial Paidotribo, 1998:399-414.